

## Zomereczeem bij paarden / pony's

*Nog even en dan breekt het zomereczeemseizoen weer aan. Zowel voor de paarden (en pony's) die eraan lijden als hun eigenaren een vervelende tijd. Het is een bekend probleem dat niet altijd goed wordt aangepakt. Daardoor wordt het welbevinden van het paard meer aangetast dan nodig. Onderstaand artikel is geschreven door Mariëlle de Vries – Behrens, gediplomeerd natuurgeneeskundige voor paarden. Uitgebreidere informatie over zomereczeem is te vinden in haar boekje "Zomereczeem bij paarden".*

*Het is een duidelijk leesbaar en begrijpelijk boekje waarin mogelijke oorzaken en (natuurlijke) behandelmethoden beschreven en toegelicht worden. Het boekje is een must voor iedere paardenliefhebber die met zomereczeem te maken heeft.*

Ik was voorheen altijd in de veronderstelling dat zomereczeem iets was voor IJslanders en Shetlanders. Totdat mijn eigen KWPN-er vlak na zijn castratie aan het einde van de zomer 1999 zomereczeem ontwikkelde. Normaal begint zomereczeem in het voorjaar, bovendien bleef bij hem de jeuk tot ver in de herfst. Voor mij stond daardoor vast dat zomereczeem meer is dan alleen de overgevoeligheid op een klein mugje. Het was voor mij een uitdaging om naar dieper gelegen oorzaken te zoeken. Daarnaast kwam ik erachter dat veel meer warmbloedpaarden en warmbloedpony's aan deze aandoening bleken te lijden.

Zomereczeem is een heel complex probleem. Hierdoor loop je het risico om belangrijke zaken over het hoofd te zien. Met alle mogelijke oorzaken op een rijtje verminder je dit risico.

### **Wat is zomereczeem?**

Het is hetzelfde als staart- en maneneezeem. Het is een jaarlijks terugkerende, seizoensgebonden huidaandoening die niet besmettelijk is. Het gaat gepaard met hardnekkige jeuk, waardoor de paarden die deze aandoening hebben zich vaak tot bloedens toe openschuren of zichzelf openbijten.

In principe hebben de betreffende paarden er van maart tot oktober last van. Er is een tendens dat het later begint en ook later ophoudt. De weersomstandigheden zijn hier ook van invloed op. In de eerste 2 à 3 levensjaren komt deze aandoening eigenlijk niet voor. Verder kan zomereczeem in elk levensjaar beginnen. In principe verergeren de klachten jaarlijks.

Zomereczeem mag niet verward worden met jeuk door:

- (schurft-)mijten
- luizen
- schimmels
- aarsmaden (gele eitjes rondom de anus)
- wassen met verkeerde middelen
- voedselallergie
- zomerwonden

Door goed onderzoek en evt. een huidschraapsel in het laboratorium te laten onderzoeken, kunnen deze mogelijkheden onderzocht en eventueel uitgesloten worden.

### **Factoren die van invloed zijn op het ontwikkelen van zomereczeem**

Over één ding is bijna iedereen het wel eens. Dat is dat de uiteindelijke oorzaak ligt bij het vervelende Culicoides mugje. Maar: waarom is het ene paard er wel gevoelig voor en de andere niet? Of zijn sommige paarden om de één of andere reden aantrekkelijker voor deze

mug? Hoe komt dat dan? Of is de Culicoides mug slechts de druppel die de emmer doet overlopen? Zelf geloof ik steeds meer in het laatste. Het betreffende lichaam heeft het al dusdanig moeilijk heeft, waardoor het overgevoelig reageert op het mugje. Vervolgens raakt het paard in een vicieuze cirkel van jeuk en overgevoeligheid. Deze vicieuze cirkel is moeilijk te doorbreken. Symptombestrijding én aanpak van de dieper gelegen inwendige oorzaak zijn nodig.

Vaak denkt men dat zomereczeem erfelijk is. Mijn eigen visie is dat de aandoening op zich niet erfelijk is, maar één of meerdere van de volgende oorzaken kunnen dit wel zijn.

### **Mogelijke oorzaken zijn:**

1. Verstoorde stofwisseling  
Bij paarden die, ondanks een verstoorde stofwisseling geen eczeem ontwikkelen, zie je vaak andere klachten, zoals:
  - weinig werklust
  - vocht in de benen
  - hoefbevangenheid
  - hoest
  - overgevoeligheid (nervusiteit) voor invloeden van buitenaf
2. Verstoorde darmflora  
De darmflora raakt makkelijk verstoord door bijvoorbeeld:
  - verstoorde stofwisseling (zie punt 1)
  - bedorven voer (schimmel, gisting)
  - antibiotica
3. Verstoorde spijsvertering  
Door een langdurig verstoorde darmflora raakt de hele spijsvertering van slag
4. Stress  
Stress is iedere verandering op het fysieke, mentale en emotionele vlak die de lichamelijke balans kan verstoren.
5. Vaccinatie  
Vaccinatie veroorzaakt stress in het lichaam. Daarnaast wordt een vaccin geconserveerd d.m.v. chemische stoffen, zoals kwik of formaldehyde. Deze stoffen zijn moeilijk af te breken en stapelen zich op in het lichaam.

### **Reguliere behandelingswijzen**

Het grootste nadeel van allopathische middelen is dat er meestal ongewenste neven- en bijwerkingen uit voortvloeien. Inwendige vervuiling stapelt zich op, waardoor overbelasting van met name de lever ontstaat.

Volledigheidshalve wil ik toch een aantal van deze middelen noemen:

- Corticosteroiden
- Insecticiden
- Insectwerende middelen
- Antihistaminica
- Desensibilisatie

### **Natuurgeneeskundige mogelijkheden**

Hieronder vallen maatregelen en middelen voor in- en uitwendig gebruik.

Maatregelen: niet alle onderstaande maatregelen hebben specifiek met natuurgeneeskunde te maken. Ik heb er toch voor gekozen om ze allemaal hier te plaatsen aangezien in de natuurgeneeskunde over het algemeen uitgebreider stilgestaan wordt bij maatregelen.

- Minder vaccineren
- Zorg liever voor een goede weerstand. Ook antibioticagebruik en andere allopathische middelen (denk aan wormenkuren) dienen met enige terughoudendheid toegediend te worden.
- Voerrantsoen bekijken en eventueel aanpassen
  - Weidebeheer eventueel aanpassen
  - Speciale schuilstal
  - Speciale deken
  - Borstelframe

Middelen voor inwendig gebruik:

**INDIVIDUELE AANPAK**

Dit is naar mijn mening de beste aanpak, aangezien je daarbij voor elk paard individueel een volledige anamnese afneemt. Je kijkt daarbij naar fysieke, emotionele en energetische problemen en aandachtspunten. Natuurlijke middelen die daarbij over het algemeen in het behandelplan passen zijn:

- *reinigingskuur*: om inwendige vervuiling kwijt te raken en de darmwand te versterken
- *probiotica*: om goede darmbacteriën toe te voegen waardoor er een betere voedselvertering plaats kan vinden
- *kruiden*: om de weerstand te verhogen, nieren en lever te ondersteunen, om bloedzuivering te bevorderen en om stofwisseling en totale spijsvertering te stimuleren
- *homeopathie*: kan met één goed gekozen middel het paard in zijn totaliteit beter in balans brengen
- *bachbloesemremedies*: kunnen gemoedstoestand positief beïnvloeden, waardoor bijvoorbeeld stress verminderd kan worden
- *essentiële vetzuren, zoals omega 3,6 en 9*: deze kunnen te weinig aanwezig zijn

**KANT-EN-KLARE-MIDDELEN**

- *Culivetsem & Allergitum*
- *Cojosol producten*
- *Okozon*
- *Bloedmethode*: 2 mogelijkheden:
  - eigen bloed uit de halsader wordt onderhuids of in een spier teruggespoten in hals of borst
  - eigen bloed wordt afgenomen en gemengd met homeopathische complexmiddelen van Heel. Dit mengsel wordt weer bij het betreffende paard teruggespoten.

Middelen voor uitwendig gebruik:

Het is belangrijk om bij de eerste verschijnselen van zomereczeem een natuurlijk middel voor uitwendig gebruik in te zetten om symptomen te verlichten. Daarnaast dient gelijk gekeken te worden wat inwendig aan de oorzaken gedaan kan worden. Je kan daarbij denken aan:

- Silitch
- Cojosol

**Conclusie en aanbevelingen**

In de meeste gevallen van zomereczeem is de oorzaak te vinden in problemen met de spijsvertering. Dit kan indirect door vaccinatie en stress zijn, of direct door overbelasting van de spijsvertering of antibioticagebruik. Deze oorzaak dient inwendig aangepakt te worden. Middelen voor uitwendig gebruik kunnen noodzakelijk zijn voor het welbevinden van het paard. Deze werken als symptoombestrijder, maar lossen het probleem niet op. Vaak is het

nadeel bij reguliere behandelingen dat er bijwerkingen ontstaan die wellicht ernstiger zijn dan de kwaal. Daarnaast wordt het lichaam extra belast met gifstoffen, waarvan we juist hebben geleerd dat deze een belangrijke oorzaak kunnen zijn bij het ontwikkelen van zomereceem.

Aanbevelingen:

- Werk zoveel mogelijk met natuurlijke middelen
- Gebruik uitwendig een middel dat de symptomen verzacht of wegneemt
- Zoek naar de inwendige oorzaken
- Bekijk welke maatregelen en middelen verbetering kunnen brengen bij deze oorzaken en pas ze toe
- Schakel een natuurgeneeskundige in. Hij / zij neemt alle tijd om uw paard met al zijn aspecten te onderzoeken.

Het behandelen van een paard met zomereceem vraagt veel tijd. Dit dier heeft dagelijks aandacht en een goede verzorging nodig. UW PAARD IS HET WAARD!